

שתטהר מטומאתה, ואסור לטבול בגדים ביום טוב, הרי היא מערמת, וטובלת בבגדיה, ובאופן שאינם חוצצים, שאינם מהודקים לגופה, והם נטהרים עמה.

ואם איתא שגוזרים, נגזור שלא תטבול בבגדיה דלמא אתי לאטבולי לבגדיה בעינייהו!

ומשנינן: שאני התם, מתוך שלא הותרה לה להטבילם אלא על ידי מלבוש — זכורה היא.

וכאן חוזרת הגמרא להסביר מדוע אין להטביל כלים בשבת וביום טוב.

רב יוסף אמר: גזרה משום סחיטה.

אמר ליה אבוי: תינח כלים בגדים דבני סחיטה נינהו.

כלים דלאו בני סחיטה נינהו — מאי איכא למימר?

אמר ליה: גזרה הני אטו הני.

איתיביה כל הני תיובתא, דלעיל, ושני ליה כדשנינן.

רב ביבי אמר: אין מטבילין ביום טוב ובשבת גזרה שמא ישחא את כליו הטמאים להטבילם בזמנו הפנוי ביום טוב ובשבת, ויבוא לידי מכשול בתרומה טמאה.

תניא כוותיה דרב ביבי: כלי שנטמא מערב יום טוב — אין מטבילין אותו ביום טוב, גזרה שמא ישחא.

רבא אמר: אין מטבילין מפני שנראה כמתקן כלי.

ופרכינן לרבא אי הכי, אדם נמי לא יטבול מפני שנראה כמתקן?!?

ומשנינן: אדם — נראה כמיקר, כוורד לרחוץ להצטונן.

הא תינח כשטובל במים יפים, שפיר נראה אדם כמיקר.

אך אם הוא טובל במים רעים — מאי איכא למימר?

אמר רב נחמן בר יצחק: פעמים שאדם בא בשרב, ורוחץ אפילו במי משרה של פשתן.

ופרכינן: תינח בימות החמה. בימות הגשמים — מאי איכא למימר?

אמר רב נחמן בר יצחק: פעמים שאדם בא מן השדה מלובלך בטיט ובצואה, ורוחץ אפילו בימות הגשמים במים רעים.

ופרכינן: תינח בשבת, ביום הכפורים שאין רוחצין בו — מאי איכא למימר, כיצד טובלין בו טבילה של מצוה?

אמר רבא: מי איכא מידי דבשבת שרי, וביום הכפורים אסור?

אלא, הואיל ובשבת שרי — ביום הכפורים נמי שרי.

ופרכינן: ומי אית ליה לרבא "הואיל" שכזה?

והתנן: החושש בשינוי בשבת — לא יגמע בהן את החומץ. היות והוא דרך רפואה. אבל מטבל הוא את פתו בחומץ ואוכל כדרכו. ואם נתרפא — נתרפא.

ומשמע שלגמוע חומץ אסור בכל ענין.

ורמינן עלה מהא דתניא: לא יגמע ופולט, אבל מגמע ובוטע!

ואמר אביי: כי תנן נמי לא יגמע במתניתין — לא יהיה מוגמע ופולט תנן. אבל יכול לגמע ולבלוע.

ורבא אמר: אפילו תימא שהתנא במשנה אוסר מוגמע ובלוע.

ולא קשיא.

כאן — קודם טבול, לפני שהתחיל לטבל את אוכלו, אין זה נראה כרפואה.

כאן — לאחר טבול, שסיים כבר לאכול, זה נראה כרפואה.

ואם איתא שאומרים "הואיל", נימא: הואיל וקודם טבול שרי — לאחר טבול נמי שרי!

ומשנינן: הדר ביה חזר בו רבא מההיא דחומץ, ואמר את סברת הואיל, לאחר שחזר בו.

והוינן בה: וממאי דמההיא דחומץ הדר ביה?

דלמא מזה דהואיל הדר ביה!

ומשנינן: לא סלקא דעתך שחזר בו מסברת הואיל.

דהא תניא: כל חייבי טבילות טובלין כדרכן, בין בתשעה באב בין ביום הכפורים. ובהכרח שהוא מטעם הואיל!

שנינו במשנה: ושויין שמשקיין את המים בכלי אבן וכו'.

והוינן בה: מאי "אבל לא מטבילין"?

אמר שמואל: אין מטבילין את הכלי הטמא על גב השקת מימיו הטמאים לטהרו גם לכלי ביום טוב.

והוינן בה: מני מתניתין?

הרי לא רבי היא, ולא רבנן.

דתניא: אין מטבילין את הכלי על גב מימיו לטהרו, ואין משיקין את המים בכלי אבן לטהרו, דברוי רבי.

וחכמים אומרים: מטבילין כלי על גב מימיו לטהרו, ומשיקין את המים בכלי אבן לטהרו.

ולאור הברייתא הזאת תיקשי: מני מתניתין, לפי מי הולכת משנתנו?

אי רבי — קשיא השקה, שרבי אינו מתיר השקת מים, ומשנתנו מתירה.

אי רבנן — קשיא הטבלה, שהברייתא מתירה להטביל כלי אגב מימיו והמשנה כאן אוסרת.

ומשנינן: איבעית אימא משנתנו — רבי היא.

איבעית אימא משנתנו — רבנן היא.

ומבאר הגמרא:

אי בעית אימא רבי, וכך נעמיד:

א. רישא דברייתא שאין מטבילין כלי טמא אגב מימיו, מדברת ביום טוב, שהשקה מותרת בו ורק הטבלה אסורה בו.

ב. וסיפא של הברייתא האומרת שאין משיקין מים לטהרם, לפי רבי, מדברת בשבת.

ג. ואילו כולה מתניתין משנתנו — מדברת ביום טוב, ולפי רבי ביום טוב מותר השקה ואסור הטבלה.